

MILJÖ DIPLOMERING

steg 1

**Svenska
kyrkan**

Skarpnäcks
församling

UTBILNING

För förtroendevalda 19/11 och personal 2 februari 2023

Workshop med personalen 24 mars 2023

Utbildning ska ske 1-2 ggr om året

Skapelsetid och fastan 1a sön fastan- prövningens stund.

ANSVAR- OCH ARBETSFÖRDELNING

Det ska finnas en dokumenterad ansvars- och arbetsfördelning för arbetet för kyrkans miljödiplomering. Den ska innehålla följande punkter:

- a) Vem/vilka som har det övergripande ansvaret och eventuella delegeringar av uppgifter? [Kyrkoherden](#).
- b) Vem/vilka som ansvarar för översyn och uppdatering av vision, miljöpolicy och övergripande mål. [Kyrkoherden](#)
- c) Vem/vilka som ansvarar för att ta fram nya delmål och handlingsplaner för att nå delmålen. [Projektledaren](#)
- d) Vem/vilka som godkänner och ändrar rutiner för miljöarbetet. [Kyrkoherden](#)
- e) Vem/vilka som ansvarar för den interna uppföljningen. [Kyrkoherden](#)

LÄGESBESKRIVNING

Det har gjorts en lägesbeskrivning 2023. Se bilaga 1.

VISION

Vi månar om skapelsen och är goda förebilder som arbetar enligt Svenska kyrkans miljödiplomeringsstandard. Vi bidrar till andlig hållbarhet; att livet upplevs meningsfullt och att människor lever i samhörighet och solidaritet med varandra och naturen.

INFÖR STEG 2

Ta fram delmål för steg 2 under hösten 2025. De utförs under 2026 och granskas i februari 2027.

Kyrkofullmäktige beslut

6 nov 2023.

FASTSTÄLLD I KYRKOFULLMÄKTIGE 6 NOVEMBER 2023

VERKSAMHETSPLAN OCH BUDGET 2024 MED PLAN 2025-2026

Svenska kyrkan

SKARPNÄCKS FÖRSAMLING

DOKUMENT Verksamhetsplan och budget 2024	SIDNUMMER Sida 6 av 13
UPPRÄTTAT AV Pia-Sophia Passmark, Kyrkoherde	STATUS Fastställd i Kyrkofullmäktige 6 november 2023

MÅL FÖR GÖRA SKILLNAD: Skarpnäcks församling ska ha en bredd i sitt sociala arbete och vara en aktiv del i den världsvida kyrkan.

Följande särskilda aktiviteter planeras:

- Upprätta en projektplan för **ökat ideellt engagemang**, inklusive en inventering av ideella resurser och en aktivitetsplan för 2024–25 (kan till exempel vara inrättande av internationell grupp, rekrytering av fler kyrk- och gudstjänstvärdar med mera.).
- Slutföra **miljödiplomering** steg 1 och inleda förberedelser för att gå vidare med steg 2. För att fullgöra diplomeringen kommer församlingen bland annat att införa solidariskt altarbord³, införskaffa lådcykel, inrätta TaGe-skåp, anordna klädbytardag och anlägga en vandringsled med tema hållbarhet.

1. Byggnader

ÖVERGRIPANDE MÅL

Skarpnäcks församling ska ansvara för att minska klimatavtryck, inköp av hållbara material samt att kemikalier och avfall tas om hand enligt rådande förutsättningar och regler. Målet är också att år 2030 vara en församling som källsorterar allt vårt avfall.

DELMÅL

Under 2024 ska Skarpnäcks församling tillhandahålla sopkärl som möjliggör för besökarna att källsortera. Deadline dec 2024.

KÄLLSORTERING

Under 2024 har vi låtit tillverka sopkärl till Markuskyrkan som är byggda i Sigurd Lewerentz (Markuskyrkans arkitekt) stil och anda.

Sopkärlen placerades ut i december 2024.

I början av hösten 2025 görs en utvärdering av sorteringen, efter det kommer fasta skyltar placeras på kärlen.

Ricky och Patrica har regelbunda möten med Jenny och föreslår förändring i placering med mera.

2. Gudstjänst

ÖVERGRIPANDE MÅL

Skarpnäcks församling ska i alla våra gudstjänstverksamheter kommunicera ett hållbart förhållningssätt och liv för hela skapelsen.

DELMÅL

Under 2023 beslutades att vi varje år i skapelseveckan uppmärksammar vi hållbarhet och det teologiska material för hållbarhet som finns att tillgå i Svenska kyrkan. Deadline 2024.

SKAPELSETID- SKAPELSEVECKAN

8-14 september är det Skapelsevecka i Skarpnäcks församling då det kommer att vara Skapelsemässa på söndagen 14/9 tillsammans med skräpplockardag.

Under hela veckan kommer vi uppmärksamma skapelsetiden i våra verksamheter, i våra kanaler samt på onsdagsmässan. Vi kommer även att uppmärksamma Skapelsematerialet 3-5 oktober i samband med Klimatfestival för 17.

3. Resor och fordon

ÖVERGRIPANDE MÅL

Skarpnäcks församling ska effektivisera alla våra resor och transporter och minska vårt utsläpp med fordon som drivs av förnybar energi.

DELMÅL

I största möjliga mån använda vår lådcykel till transporter för inköp samt transporter mellan våra kyrkor och lokaler. Deadline 2024

LÅDCYKEL

Lådcykeln som köptes in 2023 används som färdmedel under postrundor och till handling av livsmedel mest under sommar och vår.

Verksamheter som cykeln har används till är Fotboll, sommarskoj och popupverksamheter.

På sommarskoj har cykeln verkligen varit en tillgång då vi ofta gör utflykter med matsäck.

4. Diakoni

ÖVERGRIPANDE MÅL

Skarpnäcks församling ska möjliggöra för att våra besökare finner mening och delaktighet i hållbarhetsarbetet vi utför.

DELMÅL

Uppmuntra våra besökare till ett hållbarare liv, ekonomiskt och klimatvänligare genom att tillhandahålla möjlighet till återbruk.
Deadline 2024.

TAGE LÅDAN

Tage-lådan är en låda där du kan TA kläder ditt barn behöver och GE bort kläder ditt barn inte längre behöver. Du behöver inte lämna något för att ta klädesplagg. Kläderna är för barn i åldrarna 0-6 år. Tagelådan finns tillgänglig när Öppna förskolans verksamhet pågår. Kläderna som lämnas in är anpassade till årstiderna.

Tage-lådan står innanför ytterdörren till Öppna förskolan i Barnlokalen i Markuskyrkan. Alla som besöker Öppna förskolan välkomnas att TA och GE. Föräldrarna informeras om att lådan finns vid sångsamlingen.

5. Ekonomi och inköp

ÖVERGRIPANDE MÅL

Skarpnäcks församling ska i största möjliga mån köpa in varor som är miljömärkta samt ha en hållbar ekonomi, investeringspolicy och återanvända så mycket som möjligt.

DELMÅL

Under 2024 ska vi ta bort alla våra engångsartiklar i våra lokaler samt köpa miljömärkta engångsartiklar. Deadline 2024.

ENGÅNGSMUGGAR OCH TALLRIKAR

Vi ska spara pengar och miljö genom att inte använda engång muggar och engångstallrikar inomhus.

Servicegruppen tar upp det på sina möten och påminner varandra så länge det behövs.

6. Undervisning

ÖVERGRIPANDE MÅL

Skarpnäcks församling ska i all sin undervisning genomsyras av hållbarhetsperspektivet, det yttre såväl som det inre.

DELMÅL

Under 2024 ska vi skapa event med hållbarhetstema där vi informerar om vårt hållbarhetsarbete samt skapar aktiviteter som främjar klimat och miljöarbete. Deadline dec 2024.

KLÄDBYTARDAG

2024 hade vi klädbytardag 19 maj. Det var mycket uppskattat och flera som aldrig hade varit i Markuskyrkan hittade hit.

2025 kommer vi att ha två klädbytardagar, en 6/4 i samband med lansering av vandringen Livscirkeln och en 13/9 på Markusplatsen i Skarpnäck med höstkläder.

7. Kommunikation och mission

ÖVERGRIPANDE MÅL

Skarpnäcks församling ska i all kommunikation visa på hållbart liv för hela skapelsen, i våra bilder och texter. Vi ska tillhandahålla verksamheter för alla åldrar och målgrupper där missionen är att värna hela skapelsen.

DELMÅL

Under 2023 ska vi koppla ihop natur och kyrka för att skapa upplevelser av att Guds rike finns överallt, inom oss, utanför oss och i våra lokaler. Där kan vi se världen från nya perspektiv och det blir vår mission och kommunikation. Deadline 2024

VANDRINGSLEDEN LIVSCIRKELN

Livscirkeln är en vandringsled för barn mellan 4 och 10 år. Den är ca 1 km och går in i Nackareservatet. Under vandringen finns det 11 olika stopp när en får lära sig mer om hållbarhet, djur och natur.

Det kommer även finnas en teologisk del vid varje stopp med hänvisningar till bibeltexter och psalmer. Livscirkeln invigdes 8 maj 2025.

8. Mark

ÖVERGRIPANDE MÅL

Skarpnäcks församling ska verka för ett biologiskt mångfald där det är möjligt på våra marker.

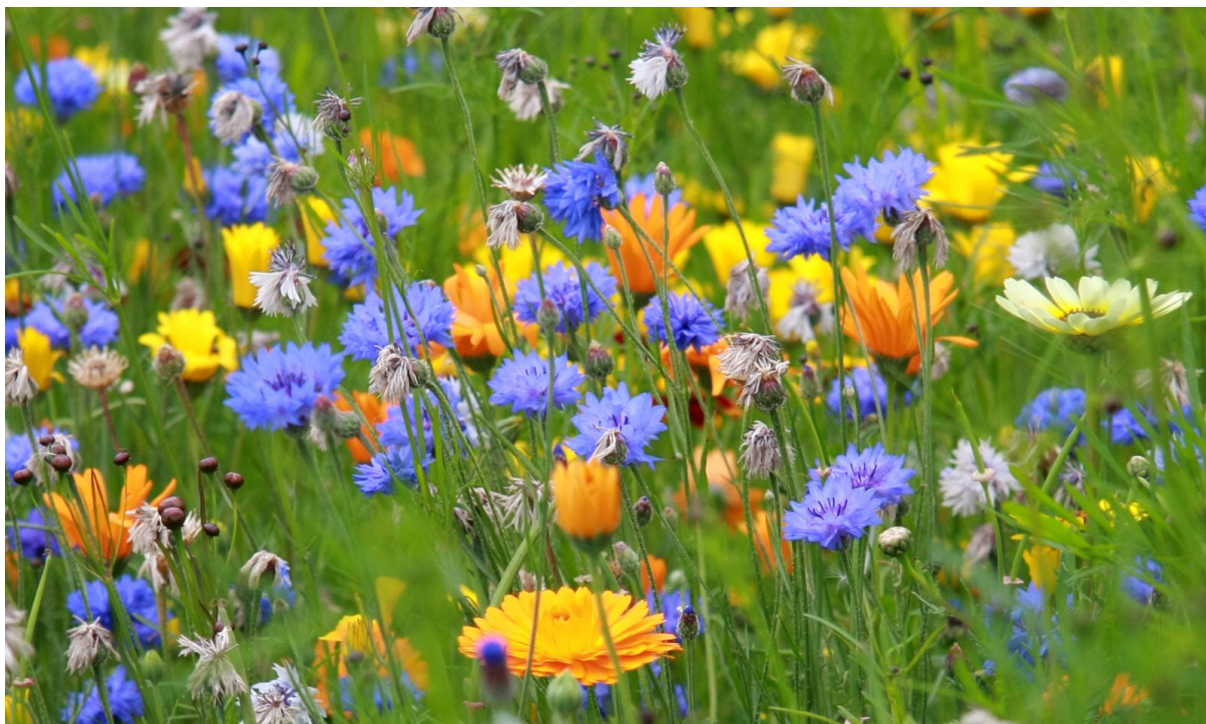
DELMÅL

Under 2024 ska vi förbereda rabatter och mark där vi odlar pollinerande växter för insekter.

ÄNGSMARK

Under sommaren 2025 kommer en bit av tomtens gräsmatta göras om till äng. Ängen kommer att vara synlig från Malmövägen och med skyltar om vår hållbarhetsarbete. Det kommer att grävas bort gräsmatta och placeras näringsfattigare jord för att ängsblommorna ska trivas.

Det kommer även att tillsättas en grupp frivilliga, "gröna volontärer" som sköter om både ängen och planteringarna bakom kyrkan.

**Svenska
kyrkan**

Skarpnäcks
församling